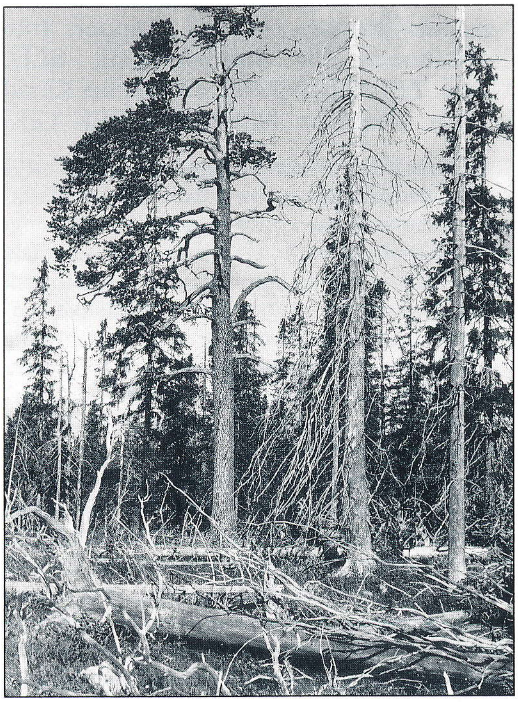
Går ett effektivt skogsbruk att förena med en fungerande naturvård?

Bratt, L., Cederberg, B., Hermansson, J., Lundqvist, R., Nordin, A. & Oldhammer, B. 1993. *Särnaprojektet. Inventeringsrapport från en landskapsekologisk planering.* Dalanatur 10 (5). Naturskyddsföreningen i Dalarna. 216 sidor. Inbunden. Beställes från Naturskyddsföreningen i Dalarna, c/o Christina Harsbo, Hans Hjärtas v. 2, 79137 Falun (postgiro 512687-5, skriv Särnaprojektet). Pris 175:– (inkluderar porto).

Brandfält från 1959 vid Fröberget, Särna, Dalarna. Domänreservat. Foto: Bengt Oldhammer.

Går ett effektivt skogsbruk att förena med en fungerande naturvård? Denna fråga ställs i förordet till denna rapport som beskriver resultatet av en naturinventering i ett fyra kvadratmil stort skogsområde i norra Dalarna, på gränsen till fjällvärlden. Med utgångspunkt från bl.a. fynd av hotade och hänsynskrävande djur- och växtarter, tillsammans med kunskap om deras miljökrav, ges detaljerade förslag på var och hur naturvårdsåtgärder bör sättas in. Åtgärdsförslagen innebär att skapa kärnområden (utan skogsbruk över huvudtaget eller med ett starkt modifierat skogsbruk), att skapa korridorer för att underlätta spridning mellan områden, samt att anpassa skogsskötselmetoder i förhållande till hur skogsmarken fungerat naturligt (grad av brandpåverkan o. dyl). I likhet med resten av Nordsveriges inland är storskaliga ingrepp från skogsbruk en relativt ny företeelse i detta område. Detta gör att det fortfarande finns naturskogsinslag, som lågor och torrakor av döda träd, tillsammans med nästan helt orörda skogspartier. Här är det både extra viktigt, och möjligt, att planera för en framtida existens av arter knutna till dessa miljöer.

Rapporten är uppdelad i ett dussintal kapitel. Naturlig såväl som kulturell skogshistorik behandlas utförligt. Organismgrupperna däggdjur, fåglar, insekter, kärlväxter, mossor, lavar och svampar har sina varsina kapitel. Här framgår inventeringsgruppernas både bredd och djup. Insekterna, där tonvikten lagts på vedinsekter, behandlas av Björn Cederberg på 20-talet sidor text utöver artlistor i bilageform. Ett flertal intressanta fynd redovisas, framförallt från fem områden vilka undersökts med fönsterfällor. En sammanställning finns över rödlistade vedinsektsarter där de grupperats efter skogstyp och vedsubstrat som de utvecklas i. I de två sista kapitlen, landskapsekologisk planering samt strategidiskussion, utnyttjas resultaten till ett konkret åtgärdsförslag. Den helt dominerande markägaren i området är Domänverket, på vars uppdrag inventeringen är gjord. Vissa av åtgärderna kommer att kosta att genomföra genom att produktiv mark undandras aktivt skogsbruk etc. Det skall bli spännande att se hur detta och andra projekt (exempelvis Stora Skog i Grangärde) kommer att genomföras. Svaret på frågan i inledningen är ännu ej given. Rapporten har en vacker lay-out och börjar med en färgfotokavalkad med 50-talet glimtar från ett kanske sargat vildmarkslandskap, men där stora naturvärden fortfarande finns. Denna bok kan kanske bidra till att värdena består, och kanske även förstärks. Ett måste för skogsintresserade!

Lars-Ove Wikars